

EDVARDAS GUDAVIČIUS APIE TEISINES KRĖVOS SUTARTIES PASEKMES LIETUVAI

[...] Sutartyje sakoma, kad Lietuvos ir Rusios žemes Jogaila turi prišlieti prie Lenkijos karalystės. „Prišlieti“ galima suprasti įvairiai, bet aišku viena: laimi tas, prie kurio šliejama, o ne tas, kurį prišlieja. Tiesa, neaišku, kiek laimi: ar šią nelygiateisę sutartį lėmė tik valstybių rango skirtumas (Lenkija – karalystė, o Lietuva – didžioji kunigaikštija), ar ir kokie realūs (taigi nepalankūs Lietuvai) ryšiai.

[...] Krėvos sutartis sukūrė sudėtingą leninę hierarchiją. Pagal ją didysis Lietuvos kunigaikštis Jogaila tapo Lenkijos karaliaus Jogailos nominaliu vasalu, neatsisakydamas savo tėvoninių realaus Lietuvos monarcho teisių. Vytauto įtraukimas šį santykį padarė dar sudėtingesnį. Lietuvos valdovo institucija suskilo į dvi pakopas: realųjį didįjį kunigaikštį ir nominalų jo senjorą aukščiausiąjį kunigaikštį. Tiek vienas, tiek kitas jų liko Lenkijos karaliaus nominaliais vasalais. Šiuo požiūriu 1413 m. Horodlės sutartis nedaug ką pakeitė. Ja tik buvo numatyta, kad didieji Lietuvos kunigaikščiai išliks ir po Vytauto.

Edvardas Gudavičius, „Krėvos sutarties teisinė esmė“, in: Edvardas Gudavičius, *Lietuvos europėjimo keliais: istorinės studijos*, Vilnius.: Aidai, 2002, p. 337, 339.